

Sygn. akt I Ca 240/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Nowaczyński (spr.)

Sędziowie: SO Ewa Pietraszewska

SO Aleksandra Ratkowska

Protokolant: st. sekr. sąd. Danuta Gołębiewska

po rozpoznaniu w dniu 18 września 2013 r. w Elblągu

na rozprawie

sprawy z powództwa A. P.

przeciwko (...) Bankowi (...) Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 3 kwietnia 2013 r., sygn. akt I C 649/12

1. oddała obie apelacje;

2. zasądza od pozwanego (...) Banku (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powódki A. P. kwotę 1.599,85 zł (jeden tysiąc pięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych osiemdziesiąt pięć groszy) tytułem zwrotu kosztów niepłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu.

Sygn. akt I Ca 240/13

UZASADNIENIE

Powódka A. P. w pozwie wniesionym przeciwko (...) Bankowi (...) S.A. w W. domagała się zasądzenia kwoty 35.000 złotych tytułem odszkodowania za wadliwe dokonanie przelewu, niezgodnie z wyraźną umową zawartą w dniu 25 czerwca 2007 roku. Dodatkowo strona powodowa zażądała zasądzenia od strony pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych. W piśmie procesowym z dnia 23 sierpnia 2012 roku powódka doprecyzowała żądanie pozwu w ten sposób, że domaga się ustawowych odsetek od żądanej kwoty od dnia 21 lipca 2007 roku. Na rozprawie w dniu 21 września 2012 roku powódka wskazała, iż na kwotę dochodzoną przez nią składają się odsetki ustawowe obliczone od kwoty 44.771 zł od dnia 7 lipca 2007 roku oraz zobowiązanie podatkowe z tytułu sprzedaży mieszkania.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów procesu według norm przepisanych. Nadto wniósł o wezwanie w trybie art.195 k.p.c. do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych J. P. (1),

J. i J. małżonków W.. Zarzucił, że pomiędzy okolicznością nieuiszczenia przez powódkę daniny publicznej albo niewykonaniem prawomocnego wyroku sądu karnego przez osobę J. P. (1), a działaniem banku brak jest adekwatnego związku przyczynowego. Dodatkowo podkreślono, iż po stronie banku brak jest jakiegokolwiek winy.

Wyrokiem z dnia 3 kwietnia 2013 r. Sąd Rejonowy w Ostródzie:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 29.713,06 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 12 września 2012 r. do dnia zapłaty;
2. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;
3. nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostródzie tytułem nieuiszczonych kosztów procesu od powódki z zasądzzonego roszczenia kwotę 689,14 zł ;
4. nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostródzie tytułem nieuiszczonych kosztów procesu kwotę 1.299,07 zł ;
5. zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2.640,76 zł tytułem zwrotu nieopłaconej należności za udzielenie stronie powodowej pomocy prawnej z urzędu;
6. nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ostródzie adwokatowi A. S. kwotę 470,04 zł tytułem pozostałego wynagrodzenia za udzielenie stronie powodowej pomocy prawnej z urzędu.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń i wynikających z nich wniosków:

W dniu 17 maja 2007 roku powódka A. P. i J. P. (1) jako sprzedający zawarli z J. W. (1) i J. B. (obecnie W.) jako kupującymi umowę przedwstępną zobowiązującą do zawarcia umowy sprzedaży własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego za cenę 173.000 zł. Kopia tej umowy została złożona za pośrednictwem agenta banku przez J. B. i J. W. (1) w Banku (...)P. S.A. Oddział (...) w O.. Strony ustaliły, iż zawrą umowę przenoszącą własność nieruchomości do dnia 1 lipca 2007 roku. Przy zawarciu umowy został uiszczony przez kupujących na rzecz sprzedających zadatek w kwocie 12.000 zł. Kupujący oświadczyli, iż kwotę niezbędną do pokrycia pełnej ceny sprzedaży to jest 161.000 zł zapłacą ze środków pochodzących z kredytu bankowego nie później niż do dnia 8 lipca 2007 roku. W umowie tej wskazano, iż kupujący wymienioną wyżej kwotę przeznaczą na spłatę zaległości w (...) Bank (...) S.A. Oddział w O. nr konta (...), a pozostałą część kwoty w dwóch równych transzach zostanie przekazana na konto J. P. (1) w N. Bank (...)P. S.A. o/O. (...) i A. P. w Banku (...).

W dniu 14 czerwca 2007 roku pomiędzy (...) Bankiem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W., a J. W. (1) i J. B. (obecnie W.) została zawarta umowa kredytu mieszkaniowego WŁASNY KĄT. Na warunkach określonych w umowie (...)P. SA zobowiązał się postawić do dyspozycji kredytobiorcy kredyt 83.004, 79 CHF na zakup spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu położonego w S.przy ul. (...)r (...), jego remont, refinansowanie poniesionych kosztów oraz finansowanie prowizji banku, z przeznaczeniem na potrzeby własne. W § 3 łączącej strony umowy podano, iż kredyt może być wykorzystany przez kredytobiorcę wyłącznie zgodnie z celem określonym w umowie, a jego postawienie do dyspozycji kredytobiorcy po spełnieniu przez niego szeregu warunków w tym złożeniu dyspozycji wypłaty kredytu (§ 4 ust.1 pkt. 3) oraz do przedłożenia umowy zobowiązującej do przeniesienia własności lokalu zawartej w formie aktu notarialnego (§ 4 ust.1 pkt. 5). Stosownie do § 5 zawartej umowy wypłata kredytu miała być dokonana jednorazowo na rachunek zwykły, kredytobiorcy oraz prowizyjny banku, zgodnie z pisemną dyspozycją kredytobiorcy. Dyspozycje wypłaty kredytu zostały podpisane przez kredytobiorców in blanco. Bank przyjął je i złożył do tzw. „teczki klienta”.

Dalej ustalił Sąd a quo, że w dniu 25 czerwca 2007 roku powódka A. P., J. P. (1) oraz J. W. (1) i J. B. zawarli umowę sprzedaży w udziałach po 1/2 części spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w S. w budynku nr (...) przy ul. (...) r. za cenę 173.000 zł. W § 5 łączącej strony umowy wskazano, iż cena jest płatna w następujący sposób:

1). kwota 12.000 zł została już zapłacona i sprzedający kwitują jej odbiór,

2). pozostała kwota w wysokości 161.000 zostanie sprzedającym zapłacona w ten sposób, że zostanie rozliczona w terminie do dnia 7 lipca 2007 roku przez (...) Bank (...) S.A. w W. Oddział 1 w O. z kredytu udzielonego J. W. (1) i J. B. na podstawie umowy numer (...) z dnia 14 czerwca 2007 w kwocie 83004,79 CHF na zakup własnościowego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...) r 7/12, dla którego Sąd Rejonowy w Szczytnie V Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi kw nr (...), którego zabezpieczeniem jest hipoteka zwykła w kwocie 83004,79 CHF oraz hipoteka kaucyjna do kwoty 19091,10 CHF ustanowione na nabytym lokalu, należność sprzedających J. i A. małżonków P. względem (...) Bank (...) S.A. Oddział w O. wynikająca z umowy kredytowej numer (...) z dnia 24 marca 2005 roku zabezpieczona hipoteką kaucyjną do kwoty 125.000 zł na przedmiotowym własnościowym spółdzielczym prawie do lokalu, wynoszącą na dzień 7 maja 2007 roku 30803,10 CHF, co stanowi na dzień 25 czerwca 2007 roku kwotę 70.603 zł 80 gr według średniego kursu NBP, która zostanie przekazana na konto N. Bank (...) nr rachunku (...), zaś pozostała kwota wynikająca z różnicy zostanie przekazana w częściach równych na konto osobiste sprzedających:

- J. P. (1) prowadzone przez (...) Bank (...) S.A. O/ O., numer rachunku (...),

- A. P. prowadzone przez Bank (...), numer rachunku (...),

na który to sposób rozliczenia stawający wyrazili zgodę oraz upoważnili bank kredytujący do dokonania powyższego rozliczenia.

Nabywcy mieszkania złożyli do banku (...)P. S.A. Oddział (...) w O., za pośrednictwem agenta banku odpis umowy sprzedaży z dnia 26 czerwca 2007 roku, który został umieszczony w tzw. „teczce klienta”. Po rozmowie telefonicznej z J. W. (1) pracownik pozwanego banku (...) wypełniła je posługując się umową z dnia 26 czerwca 2007 roku Rep. A nr (...). Kredytobiorca nie podawał pracownikowi banku przez telefon numerów rachunków bankowych, na które należy przelać środki z kredytu. Pracownik samodzielnie wypełnił dyspozycje przelewu. Jedna dyspozycja wypłaty kredytu w kwocie 71.457, 03 zł została wypełniona w dniu 5 lipca 2007 roku na rzecz (...) Bank S.A. Oddział w O.. Druga dyspozycja wypłaty kredytu na kwotę 89.542 zł 97 gr została przekazana na numer rachunku bankowego (...) prowadzonego przez Bank (...) S.A. Oddział w O. wskazanego przez J. P. (1) w umowie sprzedaży lokalu mieszkalnego z dnia 25 czerwca 2007 roku. W rubryce dyspozycji, w której należało określić do kogo należy rachunek wpisano „K. P. (...)-(...) S. ul. (...)”. Trzecia dyspozycja wypłaty kredytu została wykorzystana celem przekazania na rachunek kredytobiorców środki pieniężne uzyskane z kredytu na remont zakupionej nieruchomości.

Ustalił Sąd, że w dniu 6 lipca 2007 roku kwota 89.542 zł 97 gr wpłynęła na konto, którego wyłącznym dysponentem był J. P. (1) prowadzone w Banku (...) S.A. Oddział w O.. W dniu 11 lipca 2007 roku J. P. (1) przelał pieniądze z tego konta i zamknął rachunek. Wyrokiem z dnia 28 września 2009 roku w sprawie II K (...) Sąd Rejonowy w Szczytnie uznał J. P. (1) za winnego tego, że w okresie od 25 czerwca 2007 roku do 7 lipca 2007 roku w O. woj. (...) przywłaszczył pieniądze w kwocie 44.771 zł 49 gr stanowiące po spłaceniu kredytu hipotecznego połowę kwoty uzyskanej ze sprzedaży mieszkania będącego własnością jego i jego żony A. P., położonego w S., przy ul. (...), które to pieniądze zgodnie z aktem notarialnym Rep. A nr (...) zawartym w dniu 25 czerwca 2007 roku w kancelarii notarialnej w S. przy ul. (...), winna otrzymać A. P., czym działa na jej szkodę i skazał go na podstawie art.284§ 1 k.k. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności. Orzeczoną karę warunkowo zawieszono J. P. (1) na okres 2 lat. Dodatkowo na podstawie art.72§ 2 k.k. zobowiązano oskarżonego do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego A. P. kwoty 44.771 zł 49 gr w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia. Sąd Okręgowy w Olsztynie wyrokiem z dnia 20 stycznia 2010 roku wyrok Sądu Rejonowego zmienił tylko w ten sposób, że ustalił, iż czyn popełniony został w dniu 7 lipca 2007 r.

Ustalono również, że w dniu 20 października 2009 roku A. P. złożyła w Urzędzie Skarbowym w S. deklarację PIT – 23 wykazując obciążającą ją kwotę podatku do zapłaty w wysokości 5.120 zł. W związku ze sprzedażą mieszkania przez powódkę powstał po jej stronie obowiązek podatkowy z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego ze sprzedaży

dnia 25 czerwca 2007 roku lokalu mieszkalnego w kwocie 5.120 zł. Powódka podatku nie uiściła, albowiem nie posiada środków pieniężnych. J. P. (1) w dniu 29 lipca 2010 roku wpłacił na rzecz powódki kwotę 300 zł, a w dniu 31 sierpnia 2010 r ponownie kwotę 300 zł tytułem naprawienia szkody orzeczonej wyrokiem karnym w sprawie II K 20/09. Następnie w dniu 15 listopada 2010 roku wpłacił kwotę 50 zł.

Według stanu na dzień 12 marca 2013 roku zadłużenie powódki z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego ze sprzedaży lokalu mieszkalnego wynosi: należność główna 3.808 zł 80 gr, odsetki za zwłokę 2.230 zł. Wpłaty dokonane przez J. P. (1) w związku z zajęciem egzekucyjnym wierzytelności z tytułu wyroku o sygn. akt II K (...) z dnia 28 września 2010 r przypadającej od niego na rzecz A. P. wyniosły ogółem 2.420 zł, które zostały zaliczone na jej zobowiązanie podatkowe.

W ocenie Sądu Rejonowego roszczenie powódki zasługiwało na uwzględnienie częściowo. Wskazano, że w sprawie niniejszej powódka dochodziła zasądzenia na jej rzecz określonej w pozwie kwoty z tytułu odpowiedzialności pozwanego banku za niewłaściwe wykonanie dyspozycji przelewu. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że analiza umowy o kredyt mieszkaniowy WŁASNY KĄT hipoteczny nr 203- (...) z dnia 14 czerwca 2007 roku zawarta pomiędzy pozwanym bankiem, a J. B. i J. W. (1) prowadzi do wniosku, iż podmiot bankowy był zobowiązany do świadczenia bezpośrednio na rzecz zbywcy lokalu mieszkalnego nabywanego przez kredytobiorcę. Podniesiono, że zgodnie z § 5 wypłata kredytu będzie dokonywana jednorazowo na rachunek Zbywcy, kredytobiorcy oraz prowizyjny banku, zgodnie z pisemną dyspozycją kredytobiorcy (...). Przy czym bank warunkował postawienie kredytu do dyspozycji Kredytobiorcy po spełnieniu przez niego szeregu warunków w tym złożenia dyspozycji wypłaty kredytu (§ 4 ust.1 pkt.3). Jednym z dokumentów niezbędnych do wypłaty kredytu była również umowa zobowiązująca do przeniesienia własności lokalu zawarta w formie aktu notarialnego (§ 4 ust.1 pkt. 5). Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, iż zgodnie z art. 393 § 1 k.c. jeżeli w umowie zastrzeżono, że dłużnik spełni świadczenie na rzecz osoby trzeciej, osoba ta, w braku odmiennego postanowienia umowy, może żądać bezpośrednio od dłużnika spełnienia zastrzeżonego świadczenia. Powołując się na uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2003 roku w sprawie IV CK 206/02 (LEX nr 164011) wskazano, że beneficjent umowy uregulowanej w art. 393 k.c. musi zostać w tej umowie wskazany, a przynajmniej muszą zostać w umowie zawarte takie postanowienia, które pozwolą go zidentyfikować. Przy czym nie może budzić wątpliwości, iż dłużnik ponosi wobec każdego z tych podmiotów, w zakresie poniesionej przez nich szkody, odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i n. k.c.). Obowiązek świadczenia osobie trzeciej nie gaśnie, jeżeli dłużnik, wbrew zastrzeżeniu, spełnia świadczenie wierzycielowi, a tym bardziej gdy wykonuje go niezgodnie z umową na rzecz tylko jednej z osób uprawnionych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Rejonowy zaznaczył, iż pozwany bank był zobowiązany do spełnienia świadczenia na rzecz powódki na podstawie umowy, jako że miał płacić na rzecz zbywcy. Tym samym miał własne zobowiązanie wobec osoby trzeciej – powódki. Skoro nie zapłacił w terminie wskazanym w akcie notarialnym tj. w dniu 8 lipca 2007 roku wobec tego niewątpliwie popadł w opóźnienie. Podkreślono też, iż nie było w umowie kredytu wpisane, że zapłaci na rzecz zbywcy solidarnie, a z aktu notarialnego wprost wynikało, że zobowiązanie wobec poszczególnych zbywców jest syngularne. Tym samym zapłata całej kwoty na rzecz jednego z podmiotów wymienionych jako zbywca nieruchomości nie zwalniała banku z odpowiedzialności wobec drugiego zbywcy, który wobec braku świadczenia nie został zaspokojony. Przechodząc dalej wskazano, iż w świetle poczynionych ustaleń nie może budzić wątpliwości, iż to na skutek niedopuszczalnego wypełnienia przez pracownika pozwanego banku dyspozycji przelewu środków pieniężnych podpisanego przez kredytobiorcę jeszcze przed uzupełnieniem, dodatkowo wbrew treści umowy przenoszącej własność kredytowanej nieruchomości, nie doszło do prawidłowej wypłaty środków na rzecz zbywcy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji analiza zeznań pracowników pozwanego banku słuchanych w toku postępowania karnego prowadzonego przeciwko J. P. (1) prowadzi do wniosku, iż byli oni bardziej szczerzy w podawaniu rzeczywistych przyczyn błędnej wypłaty środków pieniężnych. Wówczas to pracownik pozwanego banku (...), która przyjęła dyspozycję kredytobiorców podpisane in blanco i je samodzielnie wypełniła jednoznacznie podawała, iż omyłkowo wbrew dyspozycji wpisanej w akcie notarialnym, na podstawie którego je wypełniała, wpisała jeden numer rachunku bankowego podawany w akcie notarialnym jako konto osobiste J. P. (1). Zdaniem Sądu

pierwszej instancji zeznania pracownik pozwanego banku (...) złożone w toku niniejszej sprawy zmierzały do potwierdzenia linii pozwanego banku.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, iż w umowie kredytu jasno określono, że kredyt może być uruchomiony po złożeniu pisemnej dyspozycji wypłaty kredytu przez kredytobiorcę (§ 5 ust.1 umowy). Trudno uznać, że w realiach niniejszej sprawy warunek ten został spełniony, skoro kredytobiorcy jedynie podpisali niewypełnioną dyspozycję przelewu. W ocenie Sądu Rejonowego pracownik banku decydując się na samodzielne wypełnienie tej dyspozycji, co już jest sprzeczne z umową łączącą bank z nabywcami mieszkania należącego do powódki, powinien sprawdzić, czy czyni to na rzecz osoby uprawnionej. Zarówno wypłata na rzecz osoby nieuprawnionej, jak i dokonanie przelewu bez pisemnej dyspozycji przelewu kredytobiorcy świadczą nie tylko o nienależytym wykonaniu zobowiązania przez bank, lecz także o naruszeniu przez pracowników banku ogólnego obowiązku należytej staranności wobec każdej osoby, z którą nawiązują kontakt w ramach swojej działalności zawodowej. Obecne twierdzenia, że formularzy podpisanych dyspozycji było za mało i dlatego nie można było wypełnić ich należycie świadczy - zdaniem Sądu pierwszej instancji - jedynie o braku profesjonalizmu po stronie pozwanego banku. Oceny tej nie zmieniają twierdzenia, iż dyspozycje wypełnione zostały przyjęte „z grzeczności” skoro na ich podstawie dokonano rozporządzenia środków niezgodnie z umową.

W tym stanie rzeczy Sąd pierwszej instancji uznał, że żądanie powódki zapłaty kwoty 35.000 zł, na którą składają się odsetki ustawowe liczone od dnia 7 lipca 2007 roku do dnia 14 czerwca 2012 roku, (co wynika z ustalenia należnych odsetek ustawowych od kwoty 44.771 zł 49 gr, poczynając od dnia 7 lipca 2007 roku i mając na uwadze, że powódka w pozwie wskazała, że domaga się z tego tytułu zapłaty kwoty 27.812 zł) od kwoty jaką powinna była otrzymać tytułem ceny sprzedaży własnościowego spółdzielczego prawo do lokalu mieszkalnego położonego w S. objętego umową rozporządzającą z dnia 25 czerwca 2007 roku wynoszącej 44.771 zł 49 gr., skoro pozwany bank niewłaściwie spełniając świadczenie nie spełnił go na rzecz powódki i znalazł się w opóźnieniu. Termin zapłaty został bowiem przez strony określony na dzień 7 lipca 2007 roku, a pozwany skoro zobowiązał się świadczyć za kredytobiorcę na rzecz zbywcy był nim związany, i niewątpliwie już upłynął. Sąd pierwszej instancji wskazał, że J. P. (1) wykonywał w niewielkim zakresie orzeczonej wobec niego w wyroku karnym w sprawie II K 20/09 obowiązek naprawienia szkody względem powódki poprzez zapłatę początkowo na jej rzecz, a następnie jej wierzyciela Urzędu Skarbowego w S. tytułem zwrotu przywłaszczonej na jej szkodę kwoty 44.771 zł 49 gr poprzez wpłaty drobnych kwot. Wobec tego skoro J. P. (1) świadczył na rzecz powódki to trudno – zdaniem Sądu pierwszej instancji - uznać, żeby w tym zakresie interes powódki był niezaspokojony i mogłoby to obciążać pozwany bank.

I tak Sąd Rejonowy wskazał, że od dnia 8 lipca 2007 roku do dnia 28 lipca 2010 r. gdy J. P. (1) dokonał pierwszej wpłaty odsetki ustawowe liczone od kwoty 44.771 zł 49 gr wynoszą 16.843 zł 89 gr. Następnie od dnia 29 lipca 2010 do dnia 30 sierpnia 2010 r od kwoty 44.471 zł 49 gr, albowiem J. P. uiszczył na rzecz powódki kwotę 300 zł (44.771 zł 49 gr – 300) odsetki wynoszą 522 zł 69 gr. Z kolei od dnia 31 sierpnia 2010 roku do dnia 14 listopada 2010 r od kwoty 44.171 zł 49 gr (44.471 zł 49 gr – 300 zł), albowiem J. P. ponownie uiszczył 300 zł na rzecz powódki, odsetki wynoszą 1.195 zł 66 gr. Z uwagi na uiszczenie przez J. P. kwoty 50 zł na rzecz powódki odsetki od dnia 15 listopada 2010 r. do dnia 30 grudnia 2010 r. liczone od kwoty 44.121 zł 49 gr (44.171 zł 49 gr – 50 zł) wyniosły 707 zł 15 gr. Następnie J. P. (1) rozpoczął dokonywać wpłat bezpośrednio na rzecz wierzyciela powódki – Urzędu Skarbowego w S.. Od dnia 31 grudnia 2010 do dnia 31 stycznia 2011 roku od kwoty 44.051 zł 49 gr (44.121 zł 49 gr – 70 zł) odsetki wyniosły 502 zł 07 gr. Od dnia 1 lutego 2011 roku do 28 lutego 2011 roku od kwoty 43.951 zł 49 gr (44.051 zł 49 gr - 100 zł), albowiem na rzecz US w S. wpłacił J. P. kwotę 100 zł odsetki wyniosły 438 zł 31 gr. A od dnia 28 lutego 2011 r. do dnia 31 marca 2011 r. odsetki ustawowe liczone od sumy 43.881 zł 49 gr (43.951 zł 49 gr - 70 zł) czyli należności pomniejszonej o 70 zł wyniosły 484 zł 50 gr. Z kolei odsetki ustawowe liczone od dnia 31 marca 2011 roku do 29 kwietnia 2011 r od sumy 43.811 zł 49 gr (43.881 zł 49 gr - 70 zł) wyniosły 452 zł 52 gr. Natomiast odsetki ustawowe od dnia 29 kwietnia 2011 r. do 31 maja 2011 roku od kwoty 43.741 zł 49 gr (43.811 zł 49 gr - 70 zł) wynoszą 498 zł 53 gr. Dodatkowo odsetki od 31 maja 2011 r. do 30 czerwca 2011 roku od kwoty 43.671 zł 49 gr (43.741 zł 49 gr – 70 zł) wynoszą 477 zł 63 gr. Od dnia 30 czerwca 2011 roku do 29 lipca 2011 roku od 43.591 zł 49 gr (43.671 zł 49 gr – 80 zł) wyniosły 450 zł 25 gr. Zaś od 29 lipca 2011 roku do 31 sierpnia 2011 roku od kwoty 43.491 zł 49 gr (43.591 zł 49 gr – 100 zł) daje 511 zł 17 gr. A od

dnia 31 sierpnia 2011 roku do 30 września 2011 roku od 43.391 zł 49 gr (43.491 zł 49 gr – 100 zł) wynosi 463 zł 64 gr. A od dnia 30 września 2011 roku do dnia 28 października 2011 roku od kwoty 43.301 zł 49 gr (43.391 zł 49 gr – 90 zł) wynoszą 431 zł 83 gr. Z kolei od dnia 28 października 2011 r. do dnia 30 listopada 2011 r. od 43.201 zł 49 gr (43.301 zł 49 gr – 100 zł) odsetki stanowią 507 zł 77 gr. Zaś licząc od dnia 30 listopada 2011 roku do dnia 30 grudnia 2011 roku od kwoty 43.101 zł 49 gr (43.201 zł 49 gr – 100 zł) odsetki wyniosą 460 zł 54 gr. Od dnia 30 grudnia 2011 roku do dnia 31 stycznia 2012 roku od 43.001 zł 49 gr (43.101 zł 49 gr – 100 zł) co daje 490 zł 10 gr. Następnie od dnia 31 stycznia 2012 roku do dnia 29 lutego 2012 roku od kwoty 42.901 zł 49 gr (43.001 zł 49 gr – 100 zł) odsetki wynoszą 443 zł 12 gr. Dalej od dnia 29 lutego 2012 roku do dnia 30 marca 2012 roku (42.901 zł 49 gr – 100 zł) od 42.801 zł 49 gr wynoszą 457 zł 33 gr. Natomiast od dnia 30 marca 2012 roku do dnia 31 maja 2012 roku 42.801 zł 49 gr – 100 zł = 42.701 zł 49 gr co stanowi kwotę 942 zł 94 gr. Dalej od dnia 31 maja 2012 roku do 14 czerwca 2012 roku od sumy 42.601 zł 49 gr wynoszą 212 zł 42 gr. Zsumowanie wszystkich kwot odsetek ustawowych za poszczególne okresy opóźnienia zgodnie ze schematem przedstawionym powyżej daje kwotę 27.483 zł 06 gr. Sąd pierwszej instancji podkreślił przy tym, że jest związany granicami żądania i nie mógł wyjść poza jego zakres określony granicami pozwu tj. od dnia 7 lipca 2007 roku do dnia 14 czerwca 2012 roku i tylko za ten okres policzył należne odsetki od kwoty, którą bank miał obowiązek świadczyć na rzecz powódki pomniejszoną o wpłaty dokonane przez J. P. (1).

Odnosząc się do zgłoszonego przez powódkę żądania zapłaty od pozwanego równowartości jej zobowiązania podatkowego z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego za sprzedaży lokalu mieszkalnego, Sąd pierwszej instancji wskazał, że żądanie to należy rozpatrywać jako nienależyte wykonanie umowy wobec niej. Skoro pozwany jako dłużnik zobowiązany do odpowiedniego spełnienia świadczenia z umowy kredytowej ponosi wobec zarówno kredytobiorcy jak i osoby trzeciej, w zakresie poniesionej przez nich szkody, odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 i n. k.c.). W ocenie Sądu pierwszej instancji wadliwe dokonanie przelewu przez pracownika pozwanego banku sprawiło, że powódka nie mogła dysponować należnymi jej środkami pieniężnymi w kwocie 44.771 zł 49 gr i zapłacić podatku. Nie można jednak jako szkody traktować samego obowiązku zapłacenia podatku, którego obowiązek zapłaty powstał z uwagi na zdarzenie w postaci sprzedaży przez powódkę mieszkania czyli dokonania czynności cywilno-prawnej podlegającej opodatkowaniu. Niezależnie czy cena sprzedaży została w rzeczywistości zapłacona czy też jeszcze nie. Dlatego też istotą dochodzonego pozwem roszczenia o zapłatę odszkodowania nie może być sam fakt powstania po stronie powódki zobowiązania podatkowego względem Urzędu Skarbowego. Zdaniem Sądu pierwszej instancji jedynie obowiązek zapłaty odsetek, które powstały wobec wadliwego działania pozwanego banku, który nienależycie wykonał spoczywający na nim obowiązek zapłaty ceny sprzedaży na dwa odrębne konta może być rozpatrywany jako szkoda powódki czyli uszczerbek w jej majątku, do którego by nie doszła gdyby od razu otrzymała tj. do dnia 8 lipca 2007 roku należne jej środki do dyspozycji. Wówczas miałyby możliwość terminowego spełnienia świadczenia podatkowego i nie powstałby po jej stronie obowiązek zapłaty na rzecz organu skarbowego odsetek.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd pierwszej instancji wskazał, że pozwany w sposób nienależyty wykonywał łączącą go z kredytobiorcą umowę o kredyt na podstawie, której był zobowiązany świadczyć na rzecz zbywcy - powódki. Dokonanie wpłaty wszystkich środków pieniężnych na rachunek wskazany jako indywidualny J. P. (1) doprowadziło bowiem do sytuacji, że szanse odzyskania przez powódkę należnej jej części ceny są niewielkie. Podkreślono, że zgodnie z art.471 k.c. to na pozwanym żeby skutecznie uwolnić się od odpowiedzialności spoczywało udowodnienie, że nienależyte wykonanie przez niego zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. Pozwany takiego dowodu nie przeprowadził. Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd pierwszej instancji uznał, że kwota na rzecz powódki należało zasądzić od pozwanego łącznie 29.713 zł 06 gr (27.483 zł 06 gr + 2.230 zł). I taką też kwotę na podstawie art.393 k.c. i art. 471 k.c. zasądzono – jak w pkt. I wyroku. Tym samym żądanie w pozostałym zakresie z przyczyn wskazanych powyżej podlegało oddaleniu – jak w pkt. II wyroku.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o wezwanie do udziału w sprawie w charakterze pozwanych na podstawie art.195 k.p.c. również J. P. (1) i J. W. (2) i J. W. (1) uznając, iż nie zachodzi po stronie pozwanych współuczestnictwo konieczne i obok Banku (...).P. S.A. w W. Oddział w O. niezbędny nie jest udział pozostałych stron umowy sprzedaży nieruchomości.

Powódka jako dysponentka procesu mogła według swego uznania określić krąg podmiotów, od których domaga się zapłaty w związku z błędnym wypełnieniem dyspozycji przez pracownika pozwanego banku.

O odsetkach od zasądzonej kwoty orzeczono na podstawie art. 481 § 1 k.c. od dnia 12 września 2012 roku do dnia zapłaty. W dniu 4 września 2012 roku stronie pozwanej został doręczony odpis pozwu. Sąd Rejonowy przyjął, iż możliwym było po upływie siedmiu dni liczonych od tej daty spełnienie świadczenia na rzecz powódki, albowiem dowiedziawszy się o wysokości i podstawie roszczenia pozwany bank mógł je dobrowolnie spełnić. Tym samym nie spełniając żądania pozwany bank niewątpliwie popadł w opóźnienie.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. rozdzielając je stosunkowo między stronami. O nieuiszczonych kosztach sądowych orzeczono zgodnie z treścią art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.).

W apelacji pozwany (...) Bank (...) Spółka Akcyjna w W. zaskarżył powyższy wyrok w części, a mianowicie w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w pkt. I, IV i V. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił:

a) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 393 §1 k.c. poprzez przyjęcie, że w myśl tegoż przepisu, a zgodnie z zapisem § 5 umowy kredytu mieszkaniowego Własny K. hipoteczny nr 203- (...) z dnia 14.06.2007 r. pozwany był zobowiązany do wypłaty kwoty kredytu jednocześnie i w odpowiednich częściach na dwa oddzielne rachunki zbywcy - ówczesnych małżonków A. i J. P. (1),

b) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie przepisu art. 471 k.c. poprzez przyjęcie, iż dokonanie wypłaty kwoty kredytu, zgodnie z § 5 umowy kredytowej z dnia 14.06.2007 r., wyłącznie na jeden rachunek zbywcy- małżonków A. i J. P. (1) spowodowało powstanie przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego wobec powódki A. P. w zakresie objętym powództwem,

c) naruszenie prawa materialnego, a mianowicie art. 31 §1 oraz § 2 pkt. 2, a także art. 34, 35 i 36 k.r.i.o., poprzez ich niezastosowanie w okolicznościach faktycznych danej sprawy, a tym samym przyjęcie, iż niewykonanie zobowiązań małżeńskich J. P. (1) wobec A. P. w zakresie stosownego rozdzielenia pomiędzy sobą otrzymanych od nabywców lokalu - małżonków J. i J. W. (3) środków pieniężnych z przedmiotowego kredytu rodzi odpowiedzialność odszkodowawczą strony pozwanej,

d) naruszenie prawa procesowego, które miało istotny wpływ na wynik niniejszego postępowania, a mianowicie naruszenie art.195 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku strony pozwanej zawartego w odpowiedzi na pozew z dnia 17.09.2012 r. o zapoznanie J. P. (1) oraz małżonków J. i J. W. (1) do wzięcia udziału w sprawie w charakterze pozwanych.

Powołując się na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zakresie pkt. I, pkt. IV oraz pkt. V i oddalenie powództwa oraz zasądzenie na rzecz pozwanego kosztów postępowania przed sądem pierwszej instancji oraz kosztów postępowania odwoławczego; ewentualnie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w tej części i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Motywuując swe stanowisko pozwany wskazał, że kwestionuje stanowisko Sądu pierwszej instancji, zgodnie z którym zapis § 5 umowy kredytowej z dnia 14 czerwca 2007 r. obligował Bank do spełnienia świadczenia na rzecz beneficjenta, a w tym przypadku na rzecz małżonków J. i A. P. w sposób nie wynikający bezpośrednio z tej umowy, natomiast wynikający z całkowicie odrębnej umowy, której stroną (...) SA nie był. Podkreślono, że zapis umowy kredytowej wskazywał jedynie, iż „wypłata kredytu będzie dokonana jednorazowo na rachunek zbywcy (...)”. Taką dyspozycję pozwany Bank w pełni wykonał, w sytuacji gdy oczywiście bezspornym jest, iż w dacie realizacji przedmiotowego przelewu powódka A. P. oraz J. P. (1) byli małżeństwem, pomiędzy nimi istniał ustrój wspólnoty małżeńskiej, a sam przelew przez pozwany Bank został wykonany na rachunek wspólny tychże małżonków, prowadzony w (...) Bank (...) SA. Ponadto, zdaniem skarżącego, na pozwanym nie spoczywały jakiegokolwiek obowiązki z umowy sprzedaży z dnia 25.06.2007 r., czyli zawartej już po dacie udzielenia kredytu umową z dnia 14.06.2007 r. W konsekwencji, zdaniem

pozwanego, nie sposób przypisać mu odpowiedzialności odszkodowawczej - kontraktowej, opartej na normie art. 471 w zw. z art. 393 k.c. Strona pozwana podniosła także, iż zachodziła konieczność wezwania J. P. (1) oraz małżonków J. i J. W. (2) do udziału w sprawie w charakterze pozwanych, na podstawie art.195 k.p.c. Oddalenie wniosku w tym zakresie nie było zasadne, przy czym okoliczność ta miała istotny wpływ na wynik niniejszego procesu.

Również powódka A. P. zaskarżyła powyższy wyrok w części oddalającej jej powództwo. Skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie całej kwoty dochodzonej pozwem. Motywując swe stanowisko wskazała, że wyżej opisany wyrok jest dla niej krzywdzący. Bezsprzeczne jest, że nie otrzymała należnej jej ze sprzedaży mieszkania kwoty 44.771,49 zł. Szkoda ta została spowodowana przez pracownika strony pozwanej. Skoro zatem Sąd pierwszej instancji ustalił, że bank był zobowiązany świadczyć na jej rzecz jako zbywcy całą wskazaną wyżej kwotę, to żądanie zasądzenia na jej rzecz kwoty 35.000 zł tytułem odszkodowania winno zostać uwzględnione w całości.

Strony domagały się oddalenia apelacji przeciwnika procesowego jako niezasadnej.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Apelacje stron nie zasługiwały na uwzględnienie. Dokonane przez Sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne i wyprowadzone na ich podstawie wnioski są trafne, wobec czego należało przyjąć je za własne, bez potrzeby procesowej ponownego ich przedstawiania w niniejszym uzasadnieniu. Odniesć natomiast należało się jedynie do tych ustaleń i ocen, które zostały zakwestionowane w apelacjach.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji pozwanego, jako dalej idącej, wskazać trzeba, że Sąd pierwszych instancji nie naruszył przepisu art. 393 §1 k.c. przyjmując, że pozwany bank był zobowiązany do wypłaty kwoty kredytu jednocześnie w częściach równych na dwa oddzielne rachunki zbywcy - małżonków A. i J. P. (1). Przy konstrukcji umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej w jej postaci właściwej, osoba trzecia nabywa uprawnienie żądania od dłużnika, ażeby spełnił świadczenie na jego rzecz. Z natury prawnej takiej umowy wynika, że stanowi ona zastrzeżenie dodane do innego stosunku zobowiązaniowego, którego rola polega na przedadresowaniu świadczenia należnego wierzycielowi na osobę trzecią (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2003 ., IV CKN 101/01, Lex nr 137595). W umowie kredytu mieszkaniowego z dnia 14 czerwca 2007 r. zawartego pomiędzy (...) Bankiem (...) Spółką Akcyjną z siedzibą w W. a J. W. (1) i J. B. zastrzeżenie takie zawarto w § 5, ustalając, iż wypłata kredytu będzie dokonana na rachunek zbywcy, zgodnie z pisemną dyspozycją kredytobiorcy, z uwzględnieniem postanowień § 4 umowy. W postanowieniach § 4 umowy przewidziano, że (...) S.A. postawi kredyt do dyspozycji kredytobiorcy po spełnieniu przez niego warunków, w tym między innymi po złożeniu dyspozycji wypłaty kredytu (punkt 3) oraz po przedłożeniu umowy zobowiązującej do przeniesienia własności lokalu zawartej w formie aktu notarialnego (punkt 5). W sprawie niespornym było, że dyspozycje wypłaty kredytu zostały podpisane przez kredytobiorców in blanco, zaś ich wypełnienia, wbrew cytowanym wyżej postanowieniom umowy kredytu - dokonała pracownik banku (...). Pozwany Bank rzeczywiście nie był stroną umowy sprzedaży nieruchomości, niemniej jednak oczywistym jest, iż pracownik Banku, podejmując się wypełnienia dyspozycji wypłaty kredytu powinien uczynić to zgodne z postanowieniami umowy sprzedaży nieruchomości. To właśnie bowiem z tej umowy wynikały dane osób trzecich (zbywców), wysokość kwot, które miały być na ich rzecz wypłacone, a nadto sposób płatności tych kwot. W § 5 umowy sprzedaży nieruchomości przewidziano, że odpowiednia część kwoty tytułem ceny zostanie przekazana w częściach równych na konta osobiste sprzedających J. P. (1) (konto prowadzone przez (...) Bank (...) S.A. O/O.) i A. P. (prowadzone przez Bank (...)). W tym stanie, Sąd Rejonowy, bez naruszenia art. 471 k.c., uznał, że przelewając całą kwotę na rachunek J. P. (1) prowadzony przez (...) Bank (...) S.A. Bank nienależycie wykonał umowę o świadczenie na rzecz osoby trzeciej, przez co spowodował powstanie szkody po stronie A. P..

Wbrew stanowisku skarżącego Sąd Rejonowy nie dopuścił się też naruszenia art. 31 § 1 i 2 pkt 2 krio, ani też art. 34 , 35 i 36 krio. Zarzut, iż środki pieniężne pochodzące ze sprzedaży nieruchomości weszły do majątku wspólnego J. P. (1) i A. P. został podniesiony dopiero w toku postępowania apelacyjnego. Okoliczność, na którą powołuje się skarżący nie była więc przedmiotem badania w toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji. Niemniej jednak podkreślić należy, że kwestia wewnętrznych rozliczeń między byłymi małżonkami pozostaje bez wpływu na odpowiedzialność

odszkodowawcą Banku wynikającą z art. 471 k.c. i 393 § 1 k.c. Skoro bowiem w umowie cywilnoprawnej Bank zobowiązał się świadczyć w określony sposób na rzecz dwóch odrębnych osób, to rodzaj łączących te osoby stosunków majątkowych był obojętny dla prawidłowego wykonania tej umowy. Wykonując swoje zobowiązanie winien mieć na uwadze jedynie postanowienia umowy, której był stroną; nie był uprawniony do badania łączących te osoby stosunków majątkowych. Nie ulega wątpliwości, że dokonując przełania całej kwoty na rachunek bankowy w Banku (...), pozwany wykonał nienależycie obowiązek wynikający z umowy o świadczenie na rzecz osoby trzeciej, a po stronie powódki powstała szkoda, gdyż nie otrzymała ona zapłaty należnej jej ceny z tytułu sprzedaży mieszkania.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się również naruszenia art. 195 § 1 k.p.c. oddalając wniosek pozwanego o zapoznanie J. P. (1) oraz małżonków J. i J. W. (1). Artykuł 195 k.p.c. znajduje zastosowanie wówczas, jeżeli okaże się, że po stronie powodowej lub pozwanej zachodzi potrzeba uzupełnienia legitymacji procesowej przysługującej łącznie kilku podmiotom. Uzupełnienie to pozwala na objęcie - w drodze przekształcenia - postępowaniem wszystkich współuczestników koniecznych w sytuacji, gdy w sprawie występuje współuczestnictwo konieczne, a nie zostały pozwane wszystkie podmioty łącznie legitymowane. Zastosowanie tego przepisu usuwa niekorzystne skutki procesowe w wypadku, gdy powód w pozwie wskazał nie wszystkie osoby, przeciwko którym sprawa może toczyć się łącznie. Pozwala także na uzupełnienie strony powodowej w stosunku do postulowanej przez powoda. (zobacz: Tadeusz Żyznowski , Komentarz do artykułu 195 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex). Sąd pierwszej instancji trafnie uznał, że udział pozostałych stron umowy w niniejszej sprawie nie jest konieczny, gdyż nie mamy tu do czynienia ze współuczestnictwem koniecznym, o którym mowa w art. 72 § 2 k.p.c. Słusznie podkreślono, że to powódka jest dysponentem procesu i mogła, według swego uznania zakreślić krąg podmiotów, od których domaga się zapłaty w związku z powstałą po jej stronie szkodą.

Odnosząc się do apelacji powódki wskazać trzeba, że zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. Cytowany wyżej przepis wyraża podstawową zasadę wyrokowania dotyczącą przedmiotu orzekania, według której sąd związany jest żądaniem zgłoszonym przez powoda w powództwie, a więc nie może wbrew żądaniu powoda zasądzić czegoś jakościowo innego albo w większym rozmiarze czy też zasądzić powództwo na innej podstawie faktycznej niż wskazana przez powoda (zobacz: Przemysław Telenga, Komentarz do art. 321 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex). Powódka domagała się zasądzenia kwoty 35.000 zł tytułem odszkodowania za nienależyte wykonanie umowy. Na kwotę dochodzoną pozwem, zgodnie z jej deklaracją, składała się kwota odpowiadająca wysokości podatku od czynności cywilnoprawnych, którą była ona zobowiązana uiścić, a nie uiściła wskutek braku środków pieniężnych (7.573,63 zł), a nadto kwota odsetek ustawowych obliczonych od kwoty 44.771,49 zł i należnych na dzień wniesienia pozwu. Powódka nie może zarzucać, że Sąd pierwszej instancji nie uwzględnił, że jej szkoda była szersza i obejmowała również kwotę 44.771,49 zł , którą miała otrzymać tytułem sprzedaży mieszkania, skoro wyrównania tej szkody w niniejszym postępowaniu nie dochodziła. Zasądzenie określonej sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w kwotowych granicach powództwa, lecz w oparciu o inną podstawę faktyczną, stanowiłoby orzeczenie ponad żądanie. Sąd pierwszej instancji dokonał oceny zasadności zgłoszonego przez powódkę w pozwie żądania, przy czym granice żądania pozwu wyznaczała nie tylko wysokość dochodzonej przez nią kwoty, ale także jego podstawa faktyczna.

Z tych przyczyn Sąd Okręgowy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił obie apelacje jako bezzasadne. O zwrocie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu orzeczono na podstawie art. 100 zdanie 2 k.p.c. , przy czym na koszty te składała się kwota 123,85 zł tytułem zwrotu dojazdu do siedziby sądu oraz kwota 1.476 zł tytułem wynagrodzenia adwokata (§ 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 oraz § 2 ust. 3 Rozporządzenia z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu- Dz. U. 2013 , poz. 461 j.t.)